

sociaal-culturele methodiek en vier functies: 10 kwesties

12 december 2012

sociaal-culturele methodiek en vier functies: 10 kwesties

de kwestie

ondertussen op het terrein...

info?

1. Dans der termen

de kwestie

een methodiek ter legitimering en definiëring van sociaal-cultureel volwassenenwerk

methode

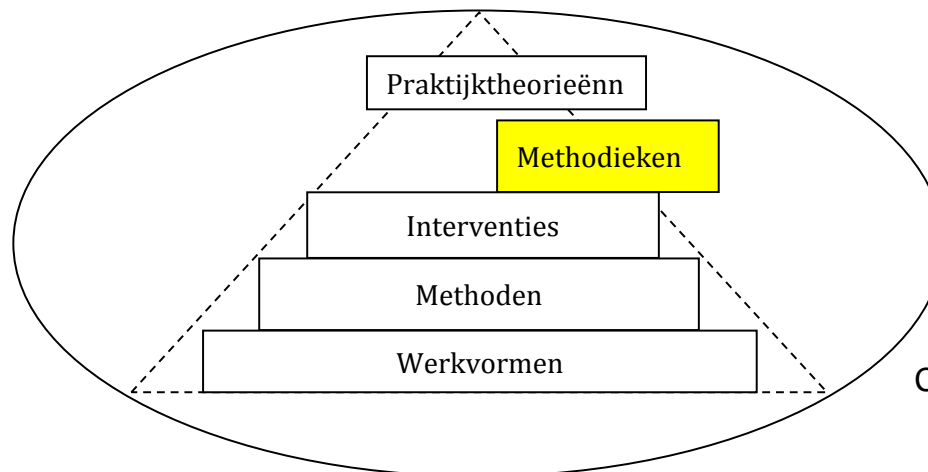
- een bepaalde aanpak
- geeft aan **hoe** men tussenkomt
- geeft aan **wat** men doet
- *voorbeelden*: groepswerk, individueel werk, cursus, begeleiding, projectmatig werk, casusgebaseerd, zelfstudie,

methodiek

- verwijst naar het **waarom** voor een bepaalde aanpak (methode) wordt gekozen
- keuzeinstrument gebaseerd op een theoretisch model
- leert **welke aanpak passend is** in een bepaalde concrete context

Modellen

Bouverne-De Bie 2001

Cockx & Gehre, 2010

1. Dans der termen

ondertussen op het terrein...

Methodiek – Methode

geen eenduidige
begrippen in het
werkveld, noch in de
opleidingen

1. Dans der termen

info?

Elementen van de SCM zijn terug te vinden in:

- Beleidsplan: omgevingsanalyse, visie, missie, strategische en operationele doelstellingen.
- Beleidsdocumenten van de organisatie: visie, missie en werk- en handelingsprincipes.
- Programmaboekjes.

2. Een handelingskader

de kwestie

SCM

van legitimeringsinstrument naar handelingskader

Onze kijk op mens en samenleving

1. doelstellingen - - functies

2. processen – interventiestrategieën

1. werk- en handelingsprincipes

consistentie

2. Een handelingskader

ondertussen op het terrein...

- Andere sectoren hanteren ook bepaalde elementen van de sociaal-culturele methodiek in hun professioneel handelen.
- Sociaal-culturele organisaties hanteren naast de sociaal-culturele methodiek ook handelingswijzen die passen onder andere methodieken of modellen: opbouwwerkmethodiek, welzijnsbenaderingen, onderwijsbenaderingen, ...

2. Een handelingskader

info?

- Beleidsplan: omgevingsanalyse, visie, missie, strategische en operationele doelstellingen.
- Beleidsdocumenten van de organisatie: visie, missie en werk- en handelingsprincipes.

3. Normatief

de kwestie

sociaal-culturele praktijken zijn ingebed in waarden en normen m.b.t. een thema of een doelgroep

- Het SCVW is een actor in het maatschappelijk middenveld en aggregeert wensen en belangen van individuen t.o.v. overheid en markt (*Elchardus, 2000*).
- Doelstellingen SCVW: stimuleren publieke debat, waarden- en levensoriëntaties ter sprake brengen, actief burgerschap, niet-economisch dominante invulling geven aan waarden, discussie voeren over politiek en de markt (*Baert en Ketelslegers, 2002*).

3. Normatief

ondertussen op het terrein...

- Basiswaarden van het SCVW: duurzame, democratische, solidaire samenleving.
- Binnen dat kader bepalen organisaties autonoom hun eigen waarden- en normenstelsel en de focus op bepaalde waarden/normen.
- Organisaties beoordelen vanuit hun eigen waarden. Visitatoren komen mogelijks in een waardenkader terecht dat verschilt van hun eigen waardenkader.

3. Normatief

info?

- de visie van de organisatie: omvat de basiswaarden, welke samenleving en mensbeeld men nastreeft
- missie en doelstellingen: wat men doet om de gewenste samenleving te realiseren
- keuzes inzake interventiestrategieën zijn waardengebonden: aanpassen, kritisch benaderen en veranderen
- werk- en handelingsprincipes zijn gebaseerd op de waarden en normen van de organisatie

4. Verscheidenheid

de kwestie

SCM zet aan tot doelgeoriënteerd en doelgroepgericht werken met veel aandacht voor de betrokkenheid van de doelgroep

4. Verscheidenheid

ondertussen op het terrein...

De interventies van sociaal-culturele organisaties:

- richten zich op de diverse levenssferen (de vrije tijd, de buurt, het gezin en de relatie tussen de autonome levenssfeer en de arbeidssfeer,...)
- spreken meerdere bestaansdimensies van doelgroep aan
- houden rekening met de culturele achtergrond van de doelgroep op het vlak van etnische en sociale afkomst, gender, leeftijd, levensbeschouwing, ...

 grote verscheidenheid

4. Verscheidenheid

info?

- Context en bestaansdimensies als aandachtspunten bij het programmeren van interventies.
- Beschrijving van acties, programmaboekjes

5. Perspectieven op functies

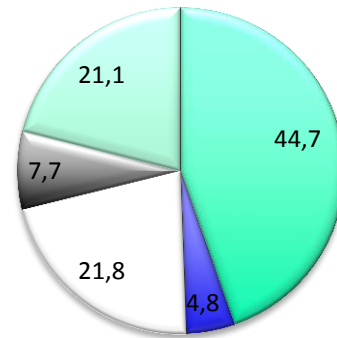
de kwestie

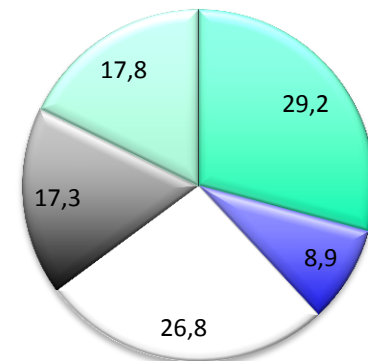
5. Perspectieven op functies

ondertussen op het terrein...

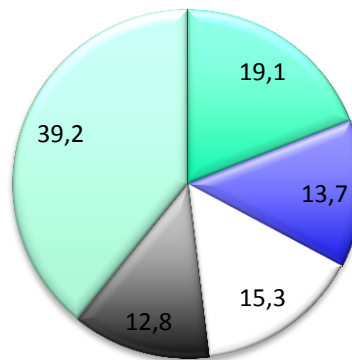
Landelijke vormingsinstellingen

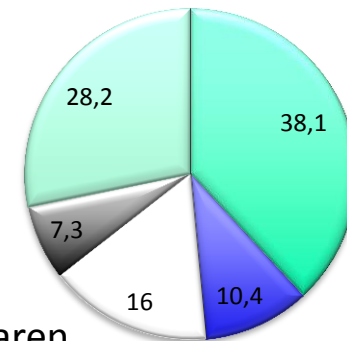
Bewegingen

Verenigingen

Vormingpluscentra

■ Educatieve functie

■ Culturele functie

■ Maatschappelijke
activeringsfunctie

■ Gemeenschapsvormende functie

■ Ontmoeting & ontspanning

Verhouding tussen de functies zoals door deelnemers ervaren

(Bron: Socius-onderzoek naar deelnemers- en participatieprofiel, uitgevoerd door HIVA, KUL)

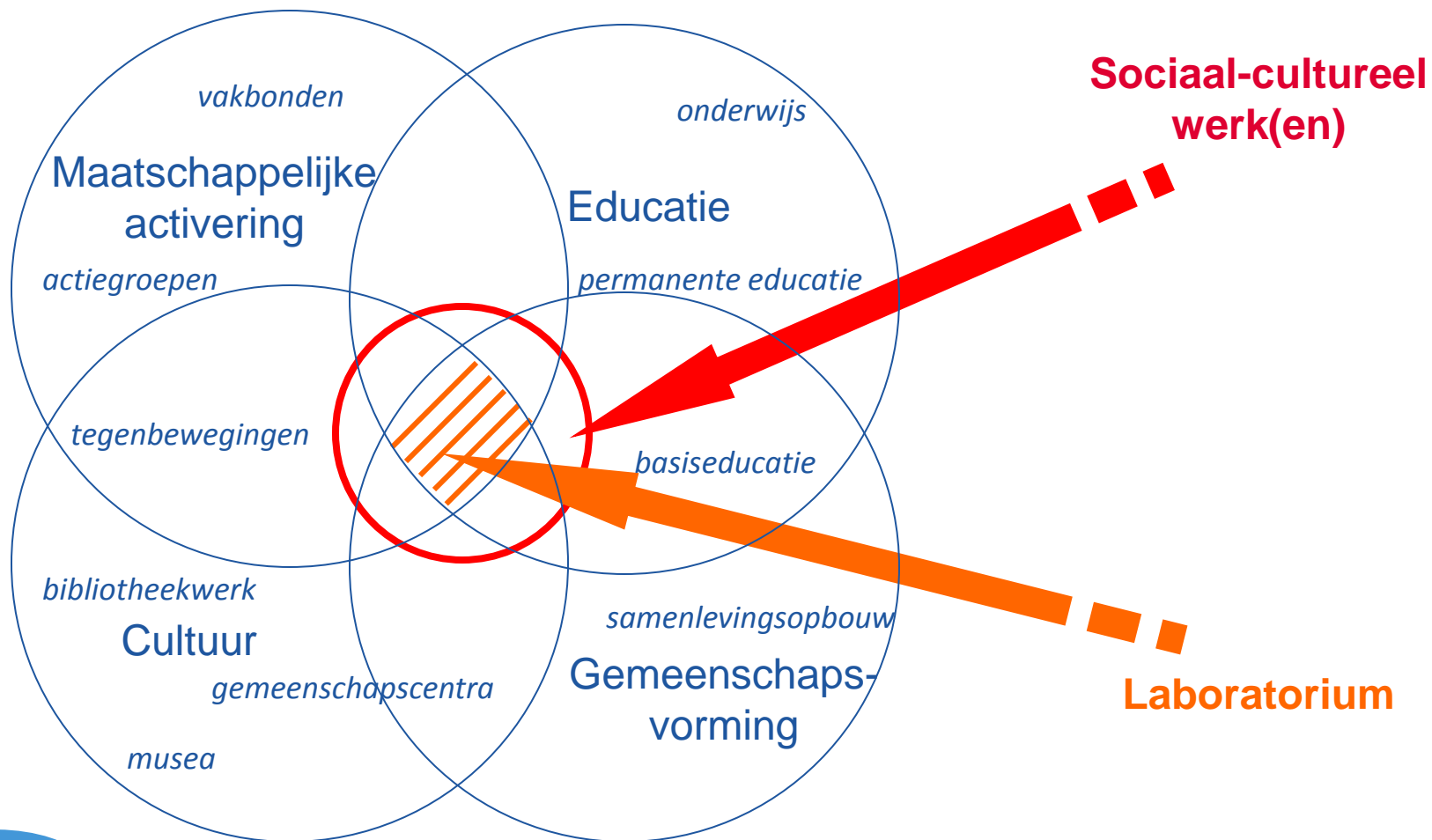
5. Perspectieven op functies

info?

	voor	na
deelnemer	Beleidsplan (stakeholdersbe- vraging, behoefte detectie)	Voortgangsrapport (feedback deelnemers, evaluatie door deelnemers)
sociaal-cultureel werker	Beleidsplan (OD, beoordelings- elementen)	Voortgangsrapport (beoordelings- elementen, evaluatie)

6. Multifunctioneel

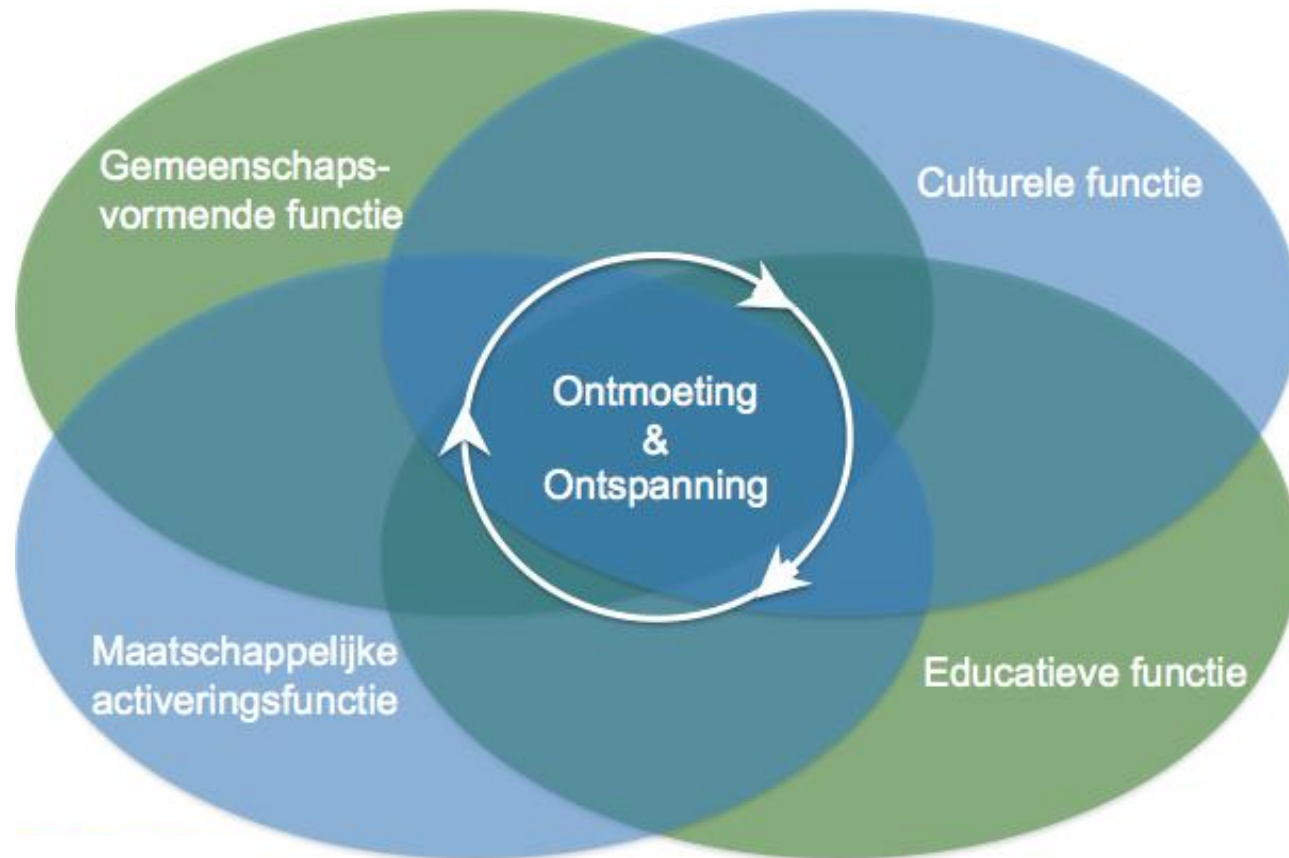
de kwestie

(Wildemeersch, 1993; Cockx, 2007; e.a.)

6. Multifunctioneel

ondertussen op het terrein...

6. Multifunctioneel

info?

Beleidsplannen en voortgangsrapporten

- VER: *gemeenschapsvorming, educatieve functie, culturele functie en maatschappelijke activering*
- LVI: *educatieve functie, gemeenschapsvorming, culturele functie*
- V+: *educatieve functie, gemeenschapsvorming en culturele functie*
- BEW: *maatschappelijke activering (beoordelingselement campagnes, acties) en educatieve functie*

* *cursief = beoordelingselement*

7. Gemeenschap(pen)

de kwestie

Verbondenheid, sociale cohesie, sociaal weefsel, sociale samenhang worden vandaag geproblematiseerd

Vraagstuk: hoe en welke gemeenschap(pen) tot stand brengen in een geïndividualiseerde en geglobaliseerde samenleving?

7. Gemeenschap(pen)

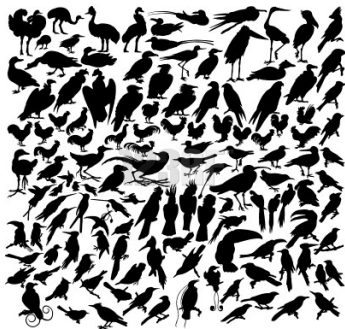
ondertussen op het terrein...

ENTITEIT

- ✓ **Gemeenschap: gedeeld en universeel na te streven ideaal.**
- ✓ **Bindweefsel: regels, waarden en normen binden individuen**

PLURALITEIT

- ✓ **Gemeenschap: interactie tussen van elkaar verschillende individuen, groepen.**
- ✓ **Bindweefsel: verschillen tussen individuen en groepen dwingen om een relatie met de andere aan te gaan.**

7. Gemeenschap(pen)

info?

Beleidsplan

- Maatschappijvisie (geëxpliciteerd in missie, visie)
- Omgevingsanalyse

Beoordelingselement

- voor VER, LVI en V+

8. Cultuur is overal

de kwestie

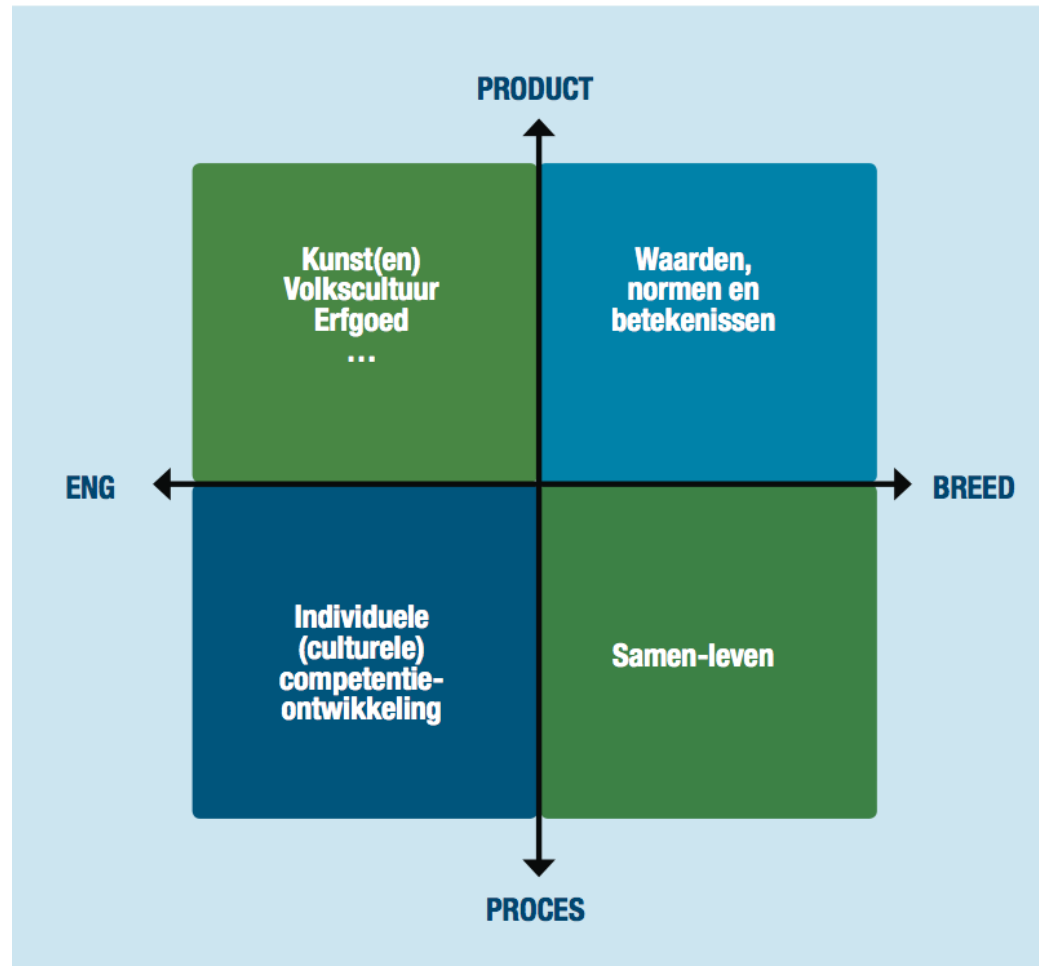
Wat is cultuur?

Voor sommigen Kunst met een grote K

Voor anderen het vormen en verschijningsvormen van samenleven binnen een culturele/multiculturele gemeenschap

8. Cultuur is overal

ondertussen op het terrein...

8. Cultuur is overal

info?

Programmaboekje

Beoordelingselement

- voor VER, LVI en V+

9. Aanpassen of veranderen

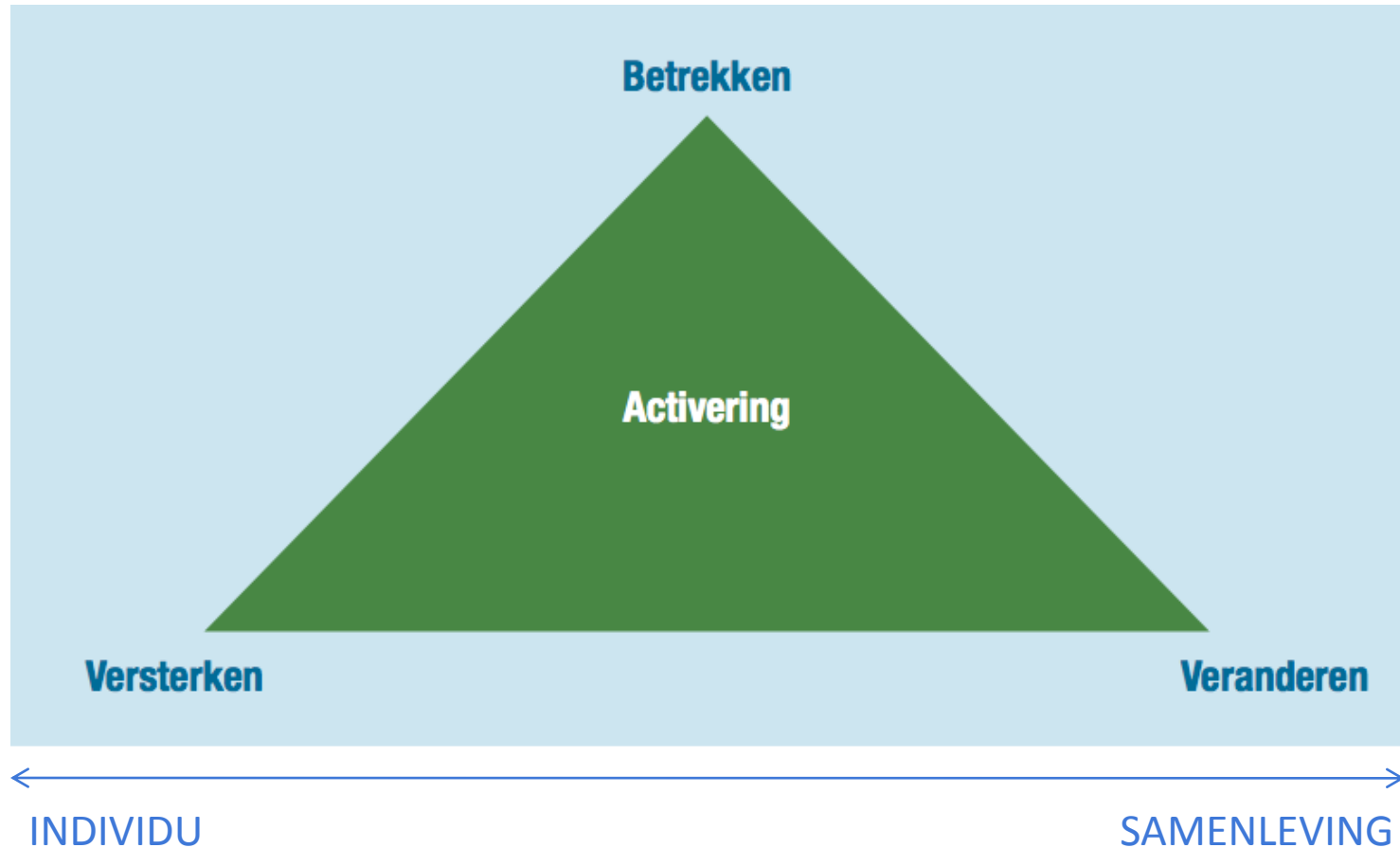
de kwestie

Onze actieve welvaartstaat investeert in het activeren van individuen.

Sociaal-culturele praktijken kunnen ook investeren in het bijsturen van de actieve welvaartstaat of in alternatieve samenlevingsmodellen.

9. Actief zijn in, actief zijn voor

ondertussen op het terrein...

9. Actief zijn in, actief zijn voor

info?

Beleidsplan

- Mens- en maatschappijbeeld (visie, missie)

Beoordelingselementen

- voor VER, BEW (campagnes, acties)

10. Leren en participeren

de kwestie

Steeds meer organisaties experimenteren met sociaal leren en contextueel leren als aanvulling voor klassiek cursorisch vormingswerk.

10. Leren en participeren

ondertussen op het terrein...

INDIVIDU	CONTEXT
competenties ontwikkelen	sociaal leren
doceren	begeleiden
in een cursuslokaal	op locatie, in concrete contexten
socialiseren	engageren
geprogrammeerd	open
leren om te participeren	participeren is leren

10. Leren en participeren

info?

Beoordelingselementen:

- voor VER, BEW

Beleidsplan en voortgangsrapport:

- strategische doelen van V+ en LVI

socius

steunpunt sociaal-cultureel
volwassenenwerk

Gallaitstraat 86 bus 4, 1030 Schaarbeek